

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus De Officiis, Electionibus, Dignitatibus, Et
Beneficiis Ecclesiasticis**

Coras, Jean de

Colonia Agrippina, 1596

VD16 C 5049

10 De depositione, Assequutione secundi beneficij & reliquis modis
vacationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63394)

quoniam superioris præsentia, & autoritas, omnem fraudis suspicionem tollit: l. furti. §. qui iussu. ff. de infami. cap. nisi de præbend. delicti- que præsumptio refugienda est, l. merito. ff. pro soci. permutationem iustam esse, & ex honesta affectione processisse, credendum est. Nisi in diuersum probabilis nos vrgeat coniectura. Veluti si permutetur † cum pingui, tenue beneficium. c. quia verisimile, de prælum. Neque enim verisimile est, quem ita prodigere suum, vt opulentum sacerdotium, pro modico, sine causa resignet. ca. 1. de cle. non resi. c. super hoc, de renunt. Et quanuis hæc sola præsumptio, ad probationem, & sententiam non sufficiat: Rot. 129. in Antiq. alijs tamen adiuta circumstantijs, concluderet: veluti si senex, & valetudinarius, nepoti adolescēti, pro tenui beneficio, pingue & opulentum ex causa permutationis daret. Panorm. d. c. 1. & d. c. quia verisimile. Rot. 301. in Antiq. Vt sic quæ non profunt singula, multa iuuent. l. sancimus. C. de test.

CAP. X.

De depositione, affecutione secundi beneficij, & reliquis modis vacationum.

SUMMARI A.

- 1 Delinquens renuntiat beneficio.
- 2 Delictum antecedens ad pœnam.
- 3 Homicida, beneficio non priuatur statim.
- 4 Vacatio primi, quando adceptione secundi.
- 5 Titulus non irrogat pœnam. c. de multa.
- 6 Episcopi beneficia quando vacent.
- 7 Electus an habeat ius, & nomen episcopi.

C 2

8 Epi-

8 *Episcopatus non vacat adeptione beneficij.*9 *Matrimonio vacat beneficium.*10 *Nuptiæ illegitimæ, an inducant vacationem.*11 *Sponsalia non faciunt vacare beneficia.*

- 1 **D**EPOSITIONE † quoque ac priuatione, quæ propter graue delictum, veluti homicidium, c. cum non ab homine de iud. simoniam, ca. 2. de simon. & periurium, c. querelam de iur. inducitur: promotione, c. de multa de præben. & matrimonio, c. 1. & c. diuersis de cler. coniug. renuntiationem, sed tacitam induci dicunt: atque ideo vacare beneficium. gloss. c. si propter de rescrip. in 6. Qui imprimis tam grauitè delinquit, beneficium pro derelicto habere creditur, c. 1. §. sacri de homi. in 6. in poenam legis consentiens. l. imperatores. ff. de iure fis. Accur. l. 1. §. bestias. ff. de postul. Est † quippè delictum, antecedens ad poenam. l. quæsitum. ff. qui & à quib. l. aliud. ff. de verb. sign. Antecedenti autem consensum præstans, in consequenti quoque consentire videtur. l. & si non cognitio. C. si contra ius. Sanè verò diximus depositione vacare beneficium: quia solo crimine, Clericus illo non priuatur. d. c. cum non
- 2 ab homine. Etiam si esset † infidiosus homicida, c. clericis. ne cle. vel mona. c. ex literis de excess. prælato. quem aded sacri canones detestantur, vt vix cum eo Papam dispensare posse velint. c. mirror. 50. distinct. Panorm. c. sicut dignum de homicid. Promotione præterea, hoc est † adeptione alterius beneficij curati, eiusdemque pacifica possessione apprehensa, prius (quod eo ipso clericus deseruisse velle indicatur.) Clemen. gratiæ de rescript. ipso iure, cap. dudum. 2. ad princip. de electio. vacare iuris est certissimi. ca. de multa de præ-

præbend. c. commissa, de electi. in 6. & extra. execrabilis. Et si ex gratia plures dignitates, aut beneficia, cum cura haberet, & insuper aliud sine gratia reciperet, possessio huius ultimi faceret omnia vacare. Clemen. si plures de præbend. Solus autem † titulus hanc pœnam non irrogat. Sed 5 naturaliter oportet, beneficij possessionem apprehendere. dict. c. de multa. ibi receperint. Quæ solo animo hic, (sicuti in ciuilibus) nunquam acquiritur. glo. §. ordinarij. de pact. poss. in prag. Huic verò pœnæ locus est, etiam in dignitatibus, beneficijsque regularibus, ca. cum singula de præben. in 6. Prioratibus manualibus, Clemen. I. de sup. negli. præl. & vicarijs perpetuis. Clemen. I. de offic. vicar. Cessat autem † in episcopo, cuius beneficia post electionem etiam, confirmationem, & adeptam possessionem, nisi eo consecrato, c. ordinationes, 75. distin. ca. quoniam, 100. dist. aut decurso tempore de consecrandis, (quod trium mensium spatium post confirmationem clauditur) ca. cum in cunctis. §. cum verò de electio. non vacant. Cùm non † ante episcopi nomen habeat, sed electi: glof. c. 1. de relig. do. nec ecclesiam 7 pleno iure nactus sit: gloss. d. §. cum vero. utpote cui crimen adhuc obijci possit. c. super his de accus. Quique necdum quæ sunt ordinis valeat exercere. c. transmissam, de electio. Primum autem beneficium non amittit, nisi qui secundum plene est consequutus. d. ca. commissa. & d. c. de multa. Quæ ratione Episcopi consecrati, qui nondum possessionem adeptus est, non vacant iure beneficia. Licet vsus Curia Romanæ, hoc non recipiat. gloss. Clemen. I. ut lit. pend. Et eo casu primum beneficium vacare negamus, quo posterioris fructus, non posset clericus percipere,

- cap. si tibi concessio, de præbe. in 6. cum tunc non dicatur secundum recepisse. l. 3. §. 1. ff. commod. Ceterum licet per Episcopatum plenè quæsitum, priora beneficia vacent : dict. §. cum verò. per
- 8 † ademptionem tamen dignitatum, vel beneficiorum non vacat Episcopatus. cap. cum nostris, de concess. præb. Cum Papa inconsulto, Episcopatū dimittere nemo possit. ca. quanto, c. inter, & cap. 9 fin. de translati. episcop. matrimonio † denique, non secuta etiam copula, clericus ipso facto, beneficium quod habebat, perdit. cap. 1. ca. diuersis, de cler. coniuga. Illud enim pro derelicto habuisse intelligitur, actum omninò contrarium clericatui exercens. ca. ex transmissa, de nenunt. ca. cum renuntiatur, 32. quæst. 1. Quæ ratio cum in eo quoque vigeat, qui nuptias non iure contraxit : quantum enim in se fuit, beneficium deseruit. d. ca. ex transmissa. Dicendum per matrimonium
- 10 † cum consanguinea, aut aliàs de facto contractū amitti beneficium. Panor. d. ca. 1. de cler. coniug. Nam & idem dicimus in possessione secundi beneficii, de facto apprehensa, c. quanto, de transla. epif. c. eum qui, de præb. in 6. Et dici solet, in contrahendis nuptijs, non iuris effectum, sed animi destinationem attendi. l. eum qui, C. de adult. ca. nuper, de biga. Idemque vbi nuptiæ legitimæ fuissent, si vxor non consummato matrimonio, monasterium (quod potest) ca. ex publico, de cōuer. coniug. ingrederetur. Et ideo noua collatione erit opus. Doct. d. ca. 1. Neque enim ius semel extinctū, reuiuiscit, tametsi cesset causa extinguēs, ca. quam periculosum, 7. qu. 1. c. quæris, de conse.
- 11 dist. 4. Per sponsalia † verò non vacare beneficia, verius est. l. ea quæ, ff. ad municip. Cum nec ademptione beneficii curati, primum vacet, nisi post
 appre-

apprehensam possessionem. c. si quis iam translatus, 21. quæst. 2. & dict. cap. de multa. Et hæc dicta sint sufficienter circa primam Tractatus nostri partē. Valentia Allobrogum vltima Octob. 1547.

Pars secunda.

CAP. I.

Qui possint conferre beneficia, & primùm de Romano pontifice, eiusque vicegerente.

SVMMARIA.

- 1 *Papæ in beneficijs summa potestas.*
- 2 *Papæ sine causa non priuat beneficio.*
- 3 *Papæ pastor, non princeps.*
- 4 *Assentatores taxantur.*
- 5 *Papæ non potest quodlibet.*
- 6 *Papæ quando non parendum.*
- 7 *Papæ concurrat cum ordinario.*
- 8 *Patronatæ an sint de reseruatæ.*
- 9 *Electiuæ dignitates non vacant in curia.*
- 10 *Ecclesiæ verbo, an Episcopatus & abbatia veniant.*
- 11 *Reseruatio beneficij odiosa est.*
- 12 *Electiuæ beneficia quæ dicantur.*
- 13 *Litigiosum beneficium, est reseruatum.*
- 14 *Reseruatio inutilis, non afficit.*
- 15 *Gallicana ecclesiæ recepit pragmaticam.*
- 16 *Commenda, an inducat reseruationem.*
- 17 *Vicegerens Papæ an conferat.*